

Josep Pla, una exposició compromesa

crònica

Part de l'expectativa creada entorn de la representació, al Fraternal, de l'obra de Flotats «Ara que els ametllers ja estan batuts» es repetia el dia 19 d'abril amb la inauguració de l'exposició «Josep Pla: escriptor i periodista», realitzada en commemoració del desè aniversari de la seva mort. Va ser, malgrat el mal temps, un esdeveniment per a la Vila, una evidència de la sensibilitat del Col·legi de Periodistes vers la cultura a comarques i del paper jugat per l'Ajuntament en la producció de la mostra, alhora que, altre cop, confirmava Palafrugell com a epicentre del món planià.

Quan Pla encara era viu, els seus escrits, les seves actituds, els seus comentaris creaven polèmiques, a vegades virulentes. Un cop mort, l'entorn planià no s'ha alliberat d'aquestes. Pla encara està lluny de gaudir de la indiscutibilitat dels clàssics i no per manca de mèrits. La seva biografia, el reconeixement dels seus valors, les trajectòries de la Fundació i de l'Associació d'Amics, fins i tot el seu llegat estan subjectes a la polèmica. A Palafrugell aquest fenomen s'amplifica. Per un costat tot està ple de referències planianes, per l'altre, molta gent el va conèixer, uns

passant-hi bones estones, altres essent víctimes dels seus exabruptes. L'ambient estava doncs preparat i l'exposició no podia passar de cap manera desapercibuda.

Personalment m'interessava el rept que s'havien plantejat els organitzadors. S'havia triat el que anomenem «la línia dura». Davant la multiplicitat d'opcions que hi havia d'entrada, es decidí centrar la mostra en la trajectòria professional d'un escriptor especialment prolífic.

Combinar tot això en una exposició atractiva per al gran públic no deixava de ser un camí ple d'obstacles.

El contingut i el continent

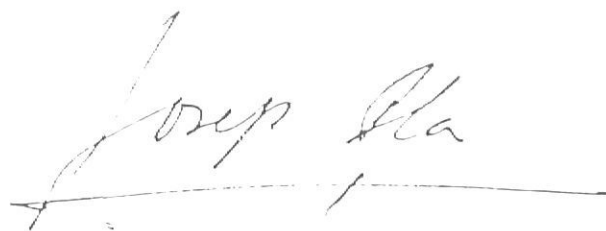
La mostra s'ha estructurat en tres espais bàsics: l'exposició que fa un repàs per les principals etapes vitals i, sobretot, professionals de l'escriptor; el vídeo, el fil conductor del qual està conformat en base a textos planians i un quiosc on s'agrupa una mostra molt representativa del conjunt de l'obra de Josep Pla. Com a material complementari s'ha editat un tríptic amb una cronologia de l'escriptor i un índex de l'exposició, així com un magnífic catàleg que romandrà com a valor permanent una vegada es desmunti la mostra.

Els textos són reduïts, àgils i

A dalt, Josep Pla a l'època del seu primer viatge a París. A baix, el carnet de pensionista i el full de l'ajut per defunció de l'Associació de la Premsa.

sense concessions a allò superflu. Aquest és un fet a valorar ja que l'autor és un bon coneixedor de Pla i la seva obra, i no sempre els experts són capaços de fer l'esforç de síntesi que requereix una mostra dirigida a un públic majoritàriament inexpert. El guió bàsic, reproduït en el catàleg, està constituït per vint-i-dos apartats que abracen des de "l'escriptor immadur (1917-1919)" fins a la seva "mort (1981)".

Sens dubte un dels atractius de l'exposició és l'enorme feina de producció que hi ha al darrera. Una producció concentrada de forma dominant en el material escrit i que abasta un conjunt immens recopilat amb la minuciositat del

col·leccionista. Molta gent hi podrà descobrir obres que desconeixia, incloses aquelles que el propi autor rebutjava. Aquesta producció és un símptoma de l'ample suport d'institucions i particulars que ha rebut l'exposició, fins i tot el de persones obertament enfrontades que han sabut deixar de banda momentàniament les seves diferències per contribuir a fer possible aquest homenatge a Pla.

Enmig de llibres, diaris, algun objecte i manuscrits que, entre d'altres coses, també tracten dels aspectes més prosaics de la vida de Josep Pla, m'ha impressionat la reproducció fotogràfica d'un dels seus darrers manuscrits: una

llista dels «catalans». Entre ells hi figuren Companys, Macià, Cambó... És la decadència física d'un home que havia passat la major part de la vida escrivint. La irregularitat dels seus traços evidencia una clara incapacitat per sostenir la ploma amb fermesa. Ràpidament em ve a la memòria la depressió dels darrers temps de Gabriel Celaya.

El principi bàsic que ha sustentat el disseny del continent de la mostra ha estat l'enllaç conceptual d'aquest amb les idees de Pla sobre la forma d'escriure i amb l'entorn rural del mas Pla de Llofriu. L'austeritat dels mòduls es concretaria en haver deixat vistos la fusta i els bastiments.

EL PUNT

crònica

EL PUNT

A dalt, un sobre manuscrit, amb la col·laboració tramesa a Josep Vergés per l'ordinari. A baix, l'edició d'«Homenots» de la Selecta.

El ruralisme en les estores que conformen el sòl dels mòduls, en els marcs que guarneixen la informació i, com a colofó, en la reproducció de la campana de la xemeneia i la taula del mas Pla de Llofriu, escenari de creació durant bona part de la vida de l'autor. Darrera la discreció del continent, per a mi hi ha un disseny càlid i valent. Altres el consideren agosarat. Les vitrines, molt neutres, amb la forma triangular dels pupitres, faciliten la visió dels objectes per part del visitant. El gran avantatge que proporciona el continent és que amb la seva estructura modular permet al visitant una topada gradual amb la gran quantitat d'informació en

comptes d'aclaparar-lo d'entrada.

La mostra, concebuda per ésser itinerant, està molt per sobre d'aquest tipus d'exposicions, que en l'afany de buscar la senzillesa i facilitat de muntatge i de gestió solen donar una impressió d'excussiu esquematisme en el muntatge i pobresa objectual. En aquest cas, la itinerància prevista no li ha restat envergadura.

La mostra com a acte de comunicació

Malgrat els valors de la mostra, alguns dels quals hem ressenyat, crec que té algunes disfuncionalitats que li resten eficàcia comunicativa.

Josep Pla

El disseny modular encotilla un contingut quantitativament desigual. La rigorosa ordenació dels materials (objectes/vitrina a un costat del mòdul i discurs/plafó a l'altre) desconcerta el públic, ja que no els pot relacionar fàcilment. Per a mi, darrera aquest problema de presentació hi rau una visió excessivament escenogràfica de l'objecte, que consideraria aquest com una mena de guarniment del text o hipotètic discurs principal. D'altra banda, crec que hi ha cert predomini dels valors del comunicador per sobre dels del destinatari. Els visitants, en el millor dels casos, van de l'objecte al text, si no centren exclusivament la seva atenció només en els objectes. Amb aquesta disposició el discurs queda tallat. És evident que hi ha un problema en no prendre els objectes com a base del discurs i no vincular ineludiblement el text a aquests.

La, per a mi, excessiva radicalització dels realitzadors en apostar per un aclaparador domini del material escrit, sense gairebé imatges i amb molt pocs objectes diferents dels llibres, revistes i manuscrits, conforma un ambient excessivament lineal que no permet captar l'atenció de l'espectador mig i fa de la mostra un acte cultural molt selectiu, ja que són pocs els visitants disposats a arribar al fons de la qüestió, a base de llegir a peu dret. L'exclusivitat del missatge únicament es trenca amb el vídeo que, a l'era de la imatge, arriba molt més fàcilment a tot tipus de públic.

JOSEP ESPADALÉ

DERECHO

MINISTERIO DE INSTRUCCION PUBLICA Y BELLAS ARTES

DISTRITO UNIVERSITARIO DE BARCELONA FACULTAD DE DERECHO

REGISTRO DE IDENTIDAD ESCOLAR

P Pla, Josep, a 1912, en el primer semestre de la Facultad de Derecho de Barcelona, en el curso de 1911-1912. Puntaje obtenido por el estudiante de *Barcelona*, en el curso de *1911-1912*.

PERIODO DE LA LICENCIATURA

ANTON XESTRIM	EDAD	UNIVERSIDAD DONDE SE MATRICULO EN EL EXAMEN	NOTAS EN LOS EXAMENES REALIZADOS	OBSERVACIONES
PERIODO PREPARATORIO				
Examen de ingreso			Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1912-1913	Barcelona	Aprobado	
PERIODO DE LA LICENCIATURA				
Examen de ingreso a la Facultad	1912-1913	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1913-1914	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1914-1915	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1915-1916	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1916-1917	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1917-1918	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1918-1919	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1919-1920	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1920-1921	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1921-1922	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1922-1923	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1923-1924	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1924-1925	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1925-1926	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1926-1927	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1927-1928	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1928-1929	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1929-1930	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1930-1931	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1931-1932	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1932-1933	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1933-1934	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1934-1935	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1935-1936	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1936-1937	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1937-1938	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1938-1939	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1939-1940	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1940-1941	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1941-1942	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1942-1943	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1943-1944	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1944-1945	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1945-1946	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1946-1947	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1947-1948	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1948-1949	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1949-1950	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1950-1951	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1951-1952	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1952-1953	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1953-1954	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1954-1955	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1955-1956	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1956-1957	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1957-1958	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1958-1959	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1959-1960	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1960-1961	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1961-1962	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1962-1963	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1963-1964	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1964-1965	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1965-1966	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1966-1967	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1967-1968	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1968-1969	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1969-1970	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1970-1971	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1971-1972	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1972-1973	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1973-1974	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1974-1975	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1975-1976	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1976-1977	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1977-1978	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1978-1979	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1979-1980	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1980-1981	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1981-1982	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1982-1983	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1983-1984	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1984-1985	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1985-1986	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1986-1987	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1987-1988	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1988-1989	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1989-1990	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1990-1991	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1991-1992	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1992-1993	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1993-1994	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1994-1995	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1995-1996	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1996-1997	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1997-1998	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1998-1999	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	1999-2000	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2000-2001	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2001-2002	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2002-2003	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2003-2004	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2004-2005	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2005-2006	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2006-2007	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2007-2008	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2008-2009	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2009-2010	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2010-2011	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2011-2012	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2012-2013	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2013-2014	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2014-2015	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2015-2016	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2016-2017	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2017-2018	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2018-2019	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2019-2020	Barcelona	Aprobado	
Examen de ingreso a la Facultad	2020-2021	Barcelona	Aprobado	

Narcís Genís - El Punt

A dalt, l'expedient acadèmic de la Facultat de Dret de Barcelona. Al costat i a baix, exterior i interior del mas Pla de Llofrin.

